

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ПРОГРАМА

**розвитку кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Львівського національного університету імені Івана Франка
на 2025-2030 рр.**

**претендента на посаду завідувача кафедри
Білоусової Роксани Зіновіївни**

Львів 2025

КАФЕДРА БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА І БІБЛІОГРАФІЇ заснована у 1999 році (наказ ректора № 429 від 9.04.1999 року) при філологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка, із 2004 р. функціонує як структурний підрозділ факультету культури і мистецтв.

Завідувачами кафедри впродовж 1999–2025 рр. були О. Колосовська (1999–2011), Р. Крохмальний (2011–2015), Н. Демчук (2015–2021), Р. Білоусова (з 2021).

Упродовж 1999–2024 рр. викладачі кафедри здійснювали підготовку фахівців (бакалаврів, спеціалістів і магістрів) зі спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», з 2019 р. – спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітніми програмами «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ОР «Бакалавр», «Магістр», з 2024 р. – спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітня програма «Інформаційна діяльність, бібліотечна та архівна справа» ОР «Бакалавр», з 2025 р. – спеціальності В 13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» освітня програма «Інформаційна діяльність, бібліотечна та архівна справа» ОР «Бакалавр» та освітніми програмами «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ОР «Магістр».

Сьогодні на кафедрі працюють 10 викладачів – доктори й кандидати наук із соціальних комунікацій, історичних, філологічних та технічних наук, а також провідні фахівці-практики інформаційно-бібліотечної та архівної галузей, менеджери вищої й середньої ланок.

ЗБЕРЕГТИ. ВДОСКОНАЛИТИ. РОЗВИВАТИ

Сучасні виклики, спричинені стрімким розвитком інформаційних технологій, цифровізацією суспільства та трансформацією комунікаційних практик, вимагають переосмислення пріоритетів у сфері галузевої вищої освіти. Система підготовки фахівців бібліотечно-інформаційної галузі має коректно реагувати до глобальних змін, інтегруючи інноваційні підходи до збирання, зберігання, аналітики та поширення інформації.

У цьому контексті особливої ваги набуває необхідність збереження академічних традицій класичного університету та водночас – відкритості до нових форматів освітньої і наукової діяльності, що поєднують гуманітарні знання з цифровими технологіями. Кафедра бібліотекознавства і бібліографії має стати платформою для такого синтезу, забезпечуючи сучасну, конкурентоспроможну освіту на ґрунті наукової глибини, етичної відповідальності та культурної спадкоємності.

Місія кафедри бібліотекознавства і бібліографії полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців з бібліотечної, інформаційної та архівної справи, здатних ефективно діяти в умовах цифрової трансформації суспільства, зберігати і примножувати культурну спадщину, впроваджувати сучасні інформаційні технології з урахуванням гуманітарної складової та ціннісних орієнтирів, застосовувати інновації в галузевій практиці, дотримуючись принципів гуманізму, академічної доброчесності та відповідальності перед суспільством, здатних до самовдосконалення й розвитку.

Візія кафедри бібліотекознавства і бібліографії – створення сучасного освітньо-наукового простору, що інтегрує гуманітарні традиції з цифровими інноваціями. Формування конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати з інформацією в різних форматах – від архівів і бібліотек до цифрових медіа – та відповідально діяти в умовах динамічних суспільних трансформацій. Майбутній випускник кафедри – це професіонал, що поєднує фахову компетентність із креативністю, цифровою обізнаністю та етичною відповідальністю. Особливу увагу приділяємо розвитку soft skills: критичного мислення, комунікабельності, ініціативності, здатності до командної роботи та

адаптивності. Кафедра як простір високої освітньої якості, практичної мобільності та відкритості до міжнародної співпраці й інновацій.

Пріоритетні напрями роботи кафедри бібліотекознавства і бібліографії

Програму розвитку кафедри бібліотекознавства і бібліографії розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту Львівського національного університету імені Івана Франка. Основною метою програми є впровадження системних заходів, спрямованих на збереження традицій гуманітарної освіти, розвиток і зміцнення наукового та кадрового потенціалу кафедри, його ефективну інтеграцію в європейський освітньо-науковий простір. Особливу увагу приділено забезпеченню стабільності освітнього процесу в умовах воєнного стану, підтримці викладацького складу, створенню належних умов для професійного зростання та залучення молодих фахівців до науково-педагогічної діяльності.

Кафедра активно співпрацює з провідними професійними спільнотами, науковими та освітніми установами України, зокрема з Українською бібліотечною асоціацією, Львівською національною науковою бібліотекою України імені Василя Стефаника НАН України, Львівською універсальною науковою бібліотекою тощо, а також із вітчизняними та зарубіжними закладами вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців у сфері бібліотечної, інформаційної та архівної справи, зокрема, Харківською державною академією культури, Київським столичним університетом імені Бориса Грінченка та іншими.

Кафедра приділяє значну увагу роботі зі студентами, зокрема розвитку їхнього наукового потенціалу, залученню до дослідницьких проєктів, формуванню фахових компетентностей та підтримці студентських ініціатив. Обов'язковий акцент – на роботі з адаптації першокурсників до системи й стандартів вищої освіти, організації наукових гуртки, зустрічі з провідними фахівцями галузі, стажуваннях у бібліотеках та інформаційних центрах.

Відповідно до Стратегічного плану розвитку Університету та завдань факультету культури і мистецтв на період до 2030 року, пріоритетними,

взаємопов'язаними напрямками діяльності кафедри бібліотекознавства і бібліографії є:

1. удосконалення *освітнього процесу* крізь призму студентоцентричного індивідуального освітнього вектора, цифрову трансформацію та інформатизацію освітньо-наукової сфери, залучення професіоналів-практиків тощо.
2. *наукові дослідження та інноваційна діяльність*, розвиток студентських наукових ініціатив (товариств, гуртків тощо);
3. *збереження та розвиток кадрового потенціалу кафедри*;
4. *міжнародна діяльність*;
5. *профорієнтаційна робота*.

Освітній процес

Сучасні виклики вимагають постійного перегляду підходів до організації освітнього процесу, впровадження інноваційних методик навчання, поєднання академічної підготовки з практичною складовою, а також адаптації змісту освіти до потреб цифрового суспільства. Кафедра бібліотекознавства і бібліографії спрямовує зусилля на формування компетентного, мобільного та креативного фахівця, здатного діяти в умовах трансформацій сучасного інформаційного простору. Основні завдання в межах цього напрямку:

1. постійне оновлення чинних освітньо-професійних програм ОР «Бакалавр», «Магістр» відповідно до стандартів вищої освіти, професійних стандартів, нормативних документів і підзаконних актів, результатів обговорення із роботодавцями і здобувачами освіти, вимог ринку праці;
2. здійснення підготовки та проведення акредитації освітньо-професійних програм «Інформаційна діяльність, бібліотечна та архівна справа» ОР «Бакалавр» та ОР «Магістр» у 2027 році;
3. активне застосування цифрових інструментів у навчальному процесі, створення електронних навчальних курсів в системі Moodle;
4. розвиток навчально-методичного забезпечення дисциплін, створення авторських курсів і сучасних навчальних матеріалів;

5. видання підручників, навчальних посібників, оновлення силабусів та методичного забезпечення з усіх освітніх компонентів;
6. активізація співпраці кафедри з Радою роботодавців факультету та іншими стейкхолдерами шляхом їх системного залучення до обговорення та оцінювання змісту й оновлення освітніх програм, навчально-методичного забезпечення, участі в роботі екзаменаційних комісій, організації виробничих практик, стажувань тощо;
7. розширення партнерства з представниками культурно-мистецьких установ і галузей у реалізації кафедральних ініціатив і проектів;
8. посилення практичної спрямованості освіти через розширення переліку баз навчально-виробничих і виробничих практик і можливих місць майбутнього працевлаштування випускників кафедри;
9. співпраця з ШОДП щодо організації та проведення за участю викладачів кафедри відповідних курсів підвищення кваліфікації з фахових дисциплін;
10. сприяння створенню умов для підвищення кваліфікації викладачів кафедри, зокрема через участь у стажуваннях за угодами з іноземними навчальними закладами та спорідненими установами в Україні (академічними, інформаційними, бібліотечними, архівними, культурно-освітніми установами);
11. залучення викладачів до курсів, семінарів, програм підвищення кваліфікації, зокрема, організованих в Університеті (наприклад, «Вдосконалення викладацької майстерності», «Англомовна академічна комунікація у міжкультурному контексті», «Цифрова грамотність» тощо);
12. налагодження зворотного зв'язку зі здобувачами освіти для підвищення якості викладання;
13. зміцнення кадрового потенціалу кафедри шляхом підготовки фахівців вищої кваліфікації відповідно до потреб освітньої та наукової діяльності кафедри, залучення до викладацького резерву кращих випускників магістратури із перспективою виконання освітньо-наукової програми підготовки «Доктора філософії»;

14. відновлення іменної стипендії імені Володимира Труша для студентів денної форми навчання факультету культури і мистецтв, які активно беруть участь у національно-патріотичному вихованні, займаються громадською та волонтерською діяльністю, мають високі досягнення у навчанні, демонструють результати в науковій роботі та інших сферах студентського життя.

15. модернізація аудиторного фонду Університету, обладнання аудиторій сучасною комп'ютерною технікою для ефективного використання інформаційних технологій в освітньому процесі.

Наукові дослідження та інноваційна діяльність

Наукова та інноваційна діяльність кафедри є невід'ємною складовою її функціонування, спрямованою на поглиблення теоретичних і прикладних досліджень у галузі бібліотечної, інформаційної та архівної справи, впровадження результатів наукових напрацювань в освітній процес та розвиток академічної доброчесності.

У цьому напрямі кафедра здійснюватиме такі види діяльності, зокрема:

1. підвищення наукового статусу викладачів кафедри з метою забезпечення належних ліцензійних вимог до випускової кафедри.

2. формування тематики науково-дослідних робіт, що виконуються в межах робочого часу, на основі пріоритетних напрямів наукової діяльності колективу кафедри й галузі.

3. підвищення ефективності наукової роботи через системне планування (публікації монографій, наукових праць у фахових виданнях, у виданнях із індексами наукометричних баз даних тощо).

4. регулярне проведення науково-методичного семінару кафедри та участь у роботі науково-методичного семінару факультету. Залучення до роботи семінарів представників інших навчальних закладів, академічних інституцій і закордонних установ відповідного профілю.

5. систематична участь у наукових конференціях галузі України та світу.

6. планування студентської наукової роботи через формування наскрізної тематики курсових і дипломних проєктів як цілісності, що системно окреслює спеціальність і спеціалізацію. Планування спільної наукової роботи викладачів та студентів кафедри, друк публікацій у співавторстві.

7. проведення щорічних наукових студентських конференцій здобувачів вищої освіти, конкурсів, олімпіад.

8. розширення співпраці із закордонними науковими інституціями через наукові стажування, участь в обміні викладачами, працівниками провідних українських та іноземних вищих навчальних закладів і виконання спільних наукових проєктів.

Міжнародна діяльність

Міжнародна діяльність кафедри є важливою складовою її розвитку, спрямованою на інтеграцію до європейського та світового освітньо-наукового простору, збагачення навчального процесу передовим міжнародним досвідом.

Визначальними напрямками міжнародної діяльності є такі:

1. у контексті гармонізації спеціальностей із європейським переліком пріоритетом є зміцнення зв'язків з провідними зарубіжними закладами вищої освіти, науковими установами, професійними спільнотами;

2. продовження та поглиблення співпраці з Інститутом науки про інформацію і медіа факультету соціальної комунікації та медіа Вроцлавського університету (Республіка Польща) шляхом спільної участі викладачів та студентів обох кафедр у наукових заходах;

3. участь викладачів та здобувачів вищої освіти у міжнародних програмах академічної мобільності, зокрема Erasmus тощо;

4. активізація наукової комунікації галузі через проведення спільних міжнародних наукових конференцій, семінарів, стажування і грантових проєктах.

Виховна та профорієнтаційна робота

Профорієнтаційна діяльність кафедри є стратегічним напрямом її розвитку, спрямованим на підвищення видимості спеціальності, залучення мотивованих вступників та зміцнення іміджу кафедри в професійному середовищі. У сучасних умовах важливо забезпечити цілісну систему взаємодії з потенційними здобувачами освіти, освітніми закладами, випускниками, а також розширювати присутність у цифровому просторі.

У межах цього напрямку передбачається:

1. налагодження системної співпраці зі школами, коледжами, бібліотеками, архівами та інформаційними центрами;
2. активізація комунікації з випускниками кафедри та їх залучення до профорієнтаційної роботи;
3. наповнення та регулярне оновлення сторінки кафедри на сайті університету та у соціальних мережах;
4. створення презентаційних матеріалів про освітні програми кафедри (відео, буклети, інфографіка);
5. розробка та реалізація спеціальних інформаційних кампаній для абітурієнтів;
6. залучення студентів до участі у промоційній діяльності кафедри;
7. участь у загальноуніверситетських заходах із профорієнтації (Дні відкритих дверей, освітні виставки тощо).

Канд. філол. наук, доц.,
в. о. зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії
факультету культури і мистецтв
Львівського національного
університету імені Івана Франка

Роксана БІЛОУСОВА